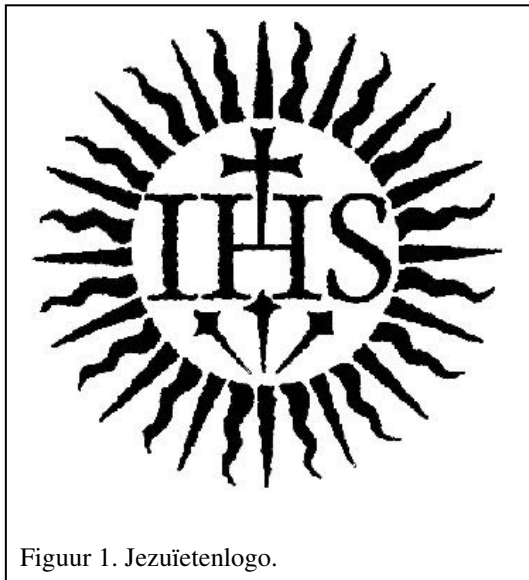

PATER LOUIS GEERTS (1910-1985)
MARKANTE TERHAGENAAR
EN JEZUÏET-MISSIONARIS IN INDIA

De jezuieten

Honderd jaar geleden is de Terhaagse jezuiet pater Louis Geerts geboren. Nu, 25 jaar na zijn overlijden te Ranchi (India), is het tijd om even stil te staan bij het dienstbaar leven van deze markante Terhagenaar.

Figuur 1. Jezuietenlogo.

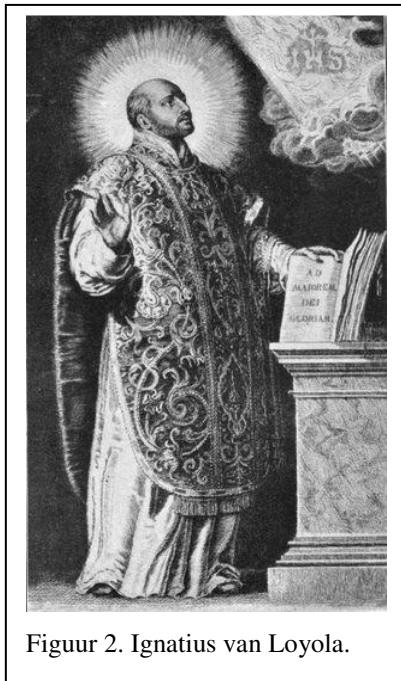
Louis Geerts was met hart en ziel jezuiet en volksmissionaris, alvast de enige uit Rumst (Rumst-Reet-Terhagen) sinds de stichting van de orde in 1540. De officiële benaming van de orde is Sociëteit van Jezus. Elke jezuiet kreeg de letters s.j. achter zijn naam. De grondtrekken van de Sociëteit van Jezus (zie Figuur 1) waren de grondtrekken van zijn persoon. In de eerste plaats was hij een dienaar van de Kerk, onvoorwaardelijk zoals dat in de Sociëteit werd geëist, in gehoorzaamheid aan zijn oversten. Dat sluit in, dat men daar gaat en werkt waar men op dat ogenblik nodig is, dat men daar gaat waarheen men door de oversten wordt gestuurd, dat men daar zonder

voorbehoud zijn dienst verricht. Als de Sociëteit een biechtvader nodig heeft in een retraitshuis, een docent aan de universiteit, of een volksmissionaris zoals pater Geerts er een was, dan zal de jezuiet zonder morren zijn manuscripten en boeken in de steek laten en gehoorzamen.

De Sociëteit van Jezus is officieel opgericht op 27 september 1540 door Ignatius van Loyola samen met negen gezellen, met goedkeuring van paus Paulus III, als speerpunt van de contrareformatie, met de pauselijke bulle '*Regimini militantis Ecclesiae*'. Ignatius was een Baskische edelman van landadel en voormalig soldaat.

Ignatius van Loyola was niet enkel stichter en eerste generale overste van de jezuietenorde, hij is eerst en vooral een van de belangrijkste meesters van de christelijke spiritualiteit. In de snel veranderende wereld waarin Ignatius leefde, was de grondinspiratie van zijn spiritualiteit dat je God in heel de schepping kan ontmoeten. Deze gedachte was heel nieuw concept voor die periode: in gebed of in werk, in de natuur of in de stad, in stilte of in gesprekken, kortom in alles wat bestaat, wordt de mens

uitgenodigd om zijn Schepper te ontmoeten. Jezuïetenspiritualiteit onderscheidt zich van andere vormen van spiritualiteit door persoonlijke aandacht voor gevoelens, wensen, dromen, verwachtingen en gedachten.

Figuur 2. Ignatius van Loyola.

Ignatius van Loyola's diepste overtuiging was dat iedereen door God geroepen is tot dienen en liefhebben, '*Servir y amar*'. Dat was ook Louis Geerts zijn levensideaal, '*ad maius Dei servitium*', tot meerdere dienst van God. De jezuïetenorde heeft in haar lange geschiedenis een variatie aan Vlaamse persoonlijkheden en talenten voortgebracht, die zeker Louis Geerts hebben aangesproken. Denken we maar aan de "Grote Zwartrok" pater Pieter-Jan De Smet, (Dendermonde 30 januari 1801 – Saint Louis, Missouri 23 mei 1873), de legendarische missionaris uit Dendermonde, die werkte in de Verenigde Staten onder de Noord-Amerikaanse indianen en vriend en onderhandelaar was van Sitting Bull, de grote Sioux medicijnman. De grote Chinamissionaris Ferdinand Verbiest uit Pittem was astronoom van de keizer. De theoloog en econoom Leonardus Lessius s.j. uit

Brecht (Lenaert Leys, 1554-1623) pleitte voor een pragmatische benadering in zowel economie als theologie en was voorloper in religieuze verdraagzaamheid.

Familiale duiding

Lodewijk Jozef August Eliza Maria Geerts, kortweg Louis, werd geboren te Terhagen op 22 januari 1910 in een begoede steenbakkersfamilie. Hij was de tweede zoon van Jozef Maria Martin Jan Geerts, steenbakker en later wisselagent van beroep, en van Coleta Melania Augustina De Wit, die eveneens uit een steenbakkersfamilie stamde. Haar ouders waren Jacobus Maria Stanislas De Wit, steenbakker, en Joanna Beatrix Breyne, wonende te Terhagen. Ook Louis Geerts zijn grootvader Juliaan Corneel Geerts, gehuwd met Susanna De Vriendt, was steenbakker. De oom van Louis was Edward Geerts (*Terhagen, 17/11/1886), die geneesheer was in Kontich vanaf 1913 en burgemeester van Kontich (1936-1939 en 1945-1964).

Louis zijn oudere broer was Stany Geerts (Terhagen 5 april 1907 - Gent 22 maart 1985), die gehuwd was met Marcelle Col. Hij was burgerlijk mijningenieur en hoofdingenieur-directeur van de administratie van de toenmalige RTT, nu Belgacom. Stany overleed in hetzelfde jaar als zijn broer, missionaris pater Geerts. Louis zijn jongere broer Edward Geerts (Terhagen 22 september - Lommel 17 juli 1950) is net als Louis geestelijke geworden. Hij is ingetreden in de Benedictijnerabdij van de Keizersberg te Leuven op 29 september 1935 onder de kloosternaam Raphaël. Dom Raphaël Geerts legde op 27 januari 1937 zijn tijdelijke geloften af en op 24 oktober 1940 deed hij zijn eeuwige

professie. Raphaël Geerts werd priester gewijd op 25 juli 1942. Hij is op 17 juli 1950 tragisch overleden door verdrinking te Lommel-Kattenbosch, tijdens een scoutskamp waarvan hij proost was. Raphaël Geerts is begraven op het kloosterkerkhof van de abdij Keizersberg te Leuven op 20 juli 1950.

Louis Geerts werd gedoopt te Terhagen in de Sint-Jozefkerk op 23 januari 1910. Na zijn lagere school in het Onze-Lieve-Vrouwcollege te Boom, waar hij op 31 mei 1921 ook het vormsel ontving, ging Louis Geerts naar het Sint-Romboutscollege in Mechelen waar hij de humaniora volgde.

Het moet gezegd zijn dat Louis in het Sint-Romboutscollege meer opviel door zijn guitenstreken en fratsen, dan door zijn studieresultaten. Waar de gave van het woord niet iedereen in gelijke mate gegeven is, mag men wel stellen dat Louis Geerts die gave rijkelijk ten dele was gevallen, volgens sommigen een typisch Terhaags trekje, waar men ook steeds het hart op de tong had. Het was dan ook tot veler verbazing dat Louis Geerts in het noviciaat van de Sociëteit van Jezus trad te Drongen bij Gent op 23 september 1931. Ook een studiegenoot en vriend van het Sint-Romboutscollege te Mechelen, pater Paul de Meester de Ravestein s.j., zou jezuïet worden en later werkzaam zijn in Egypte en Congo.

Louis was het Woord gedachtig *‘En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping’* (Marcus 16:15). De missie vertegenwoordigde het opwindendste aspect van die speciale gelofte die iedere geproteste jezuïet moest afleggen tegenover God: "om overal heen te gaan waar Zijne Heiligheid beveelt, of dat nu is onder de gelovigen of onder de ongelovigen, zonder tegenargumenten, en zonder te vragen om een onkostenvergoeding voor de reis, ter wille van zaken die betrekking hebben op de aanbidding van God en het welzijn van het christelijke geloof". In zekere zin was de missie het hoogtepunt van het ignatiaanse apostolische ideaal. Als missionaris was men de best denkbare ignatiaanse pelgrim. In de Portugese helft van de wereld (een wereld die in 1494 in het verdrag van Tordesillas door paus Alexander II verdeeld werd onder de Iberische grootmachten Spanje en Portugal) was Azië, waar de jezuïeten hun meest illustere missiegebieden vonden, waarvan het roemruchtigste het schier onmetelijke India was, de eerste bestemming van een jezuïetisch monument, de heilige Franciscus Xaverius s.j. in 1542. Niet minder roemrucht waren de missie van Roberto de Nobili s.j. vanaf 1606 in Madurai (een gewaagd experiment in culturele assimilatie) en de gedurfde campagnes, met name vanaf 1595 in de persoon van Jerome Xaverius s.j., om de grote Mongools-Indische moslimkeizers Akbar en Jahangir te bekeren. De heilige Giovanni De Brito s.j. (*Lissabon 1647) bekocht zijn missiewerk in India met de dood en werd er onthoofd op 4 februari 1693 te Oreoior.

Figuur 3. Pater Louis Geerts

Missieleven

Louis Geerts had een stil verlangen om zich dienstbaar te stellen in India, waar de West-Vlaamse missiereus Constant Lievens s.j uit Moorslede (11 april 1856 - Leuven 7 november 1893) in Torpa en Chota-Nagpur, het stamland van de Adibasi, de oerbevolking van het gebied rond Ranchi, massabekeringen ontketende. Pater Constant Lievens kwam er op voor de tribals en de kastelozen, ijverde voor sociale rechtvaardigheid en nam de verdediging op zich van de Adibasi die schandelijk werden uitgebuit door landeigenaars, malafide geldschieters en corrupte ambtenaren. Precies een eeuw na zijn dood - als gevolg van tering - op 7 november 1993, werd pater Constant Lievens '*Libin Saheb*', bijgezet in de kathedraal van Ranchi, in zijn geliefde India.

In december 1935 ging eindelijk Louis zijn diepste verlangen om als missionaris naar India te vertrekken in vervulling na zijn legerdienst als cibist (geestelijke - brancardier) te Leopoldsburg. In Genua ging hij samen met wijlen pater A. Dreesen s.j., aan boord van een Italiaans schip. In Napels gingen beide heren aan wal om de stad met hun bezoek te vereren en een korte culturele uitstap te maken. Op de terugweg zagen ze tot beider verbijstering hun schip voor hun neus de haven van Napels uitvaren. Toen ze uiteindelijk 3 weken later dan voorzien India bereikten trachtte Louis met zijn befaamde welsprekendheid die vertraging te verantwoorden door aan zijn achterdochtige oversten en medebroeders in vloeiend Italiaans het geluk af te schilderen van Napels te zien en niet te sterven.

In het voormalige Brits-Indië was het niet evident missioneringswerk te verrichten, met een regenboog van volken, stammen, talen en religies. Bovendien hadden ook de Anglicaanse kerk en diverse protestantse denominaties er vaste voet aan de grond. Zolang de missionaris binnen het gebied bleef dat aan de Britse wetgeving onderworpen was, genoot hij een vrijheid van godsdienst en apostolaat, toegekend door een decreet van keizerin Victoria. Wanneer hij echter werkte in een gebied dat toebehoorde aan een plaatselijke Radja, kon dat het apostolaat aanzienlijk bemoeilijken of zelfs verhinderen. Sommige Radja's ontzegden de missionarissen toelating om binnen hun grenzen kerken, scholen of bungalows te bouwen, zodat de paters onder een tent moesten leven, of de missielokalen slechts in leem mochten optrekken.

Louis deed dan zijn wijsgerige studies in het Heilig-Hartcollege te Shembagamur (februari 1936-november 1938). Daarna ging hij Hindi studeren in Sitagarha (1939) voor zijn 2 oefenjaren als leraar aan de Saint John's High School te Ranchi (1940-1941), de hoofdstad van de staat Jharkand. Voor 15 november 2000 hoorde de stad bij de staat Bihar. Hij had heel veel werk met lesgeven en toezicht, maar voor grappen vond hij altijd wel tijd. In januari 1942 nam Louis een aanvang met zijn theologische studies te Kurseong, waar hij op 21 november 1944 de priesterwijding ontving. Daar hij

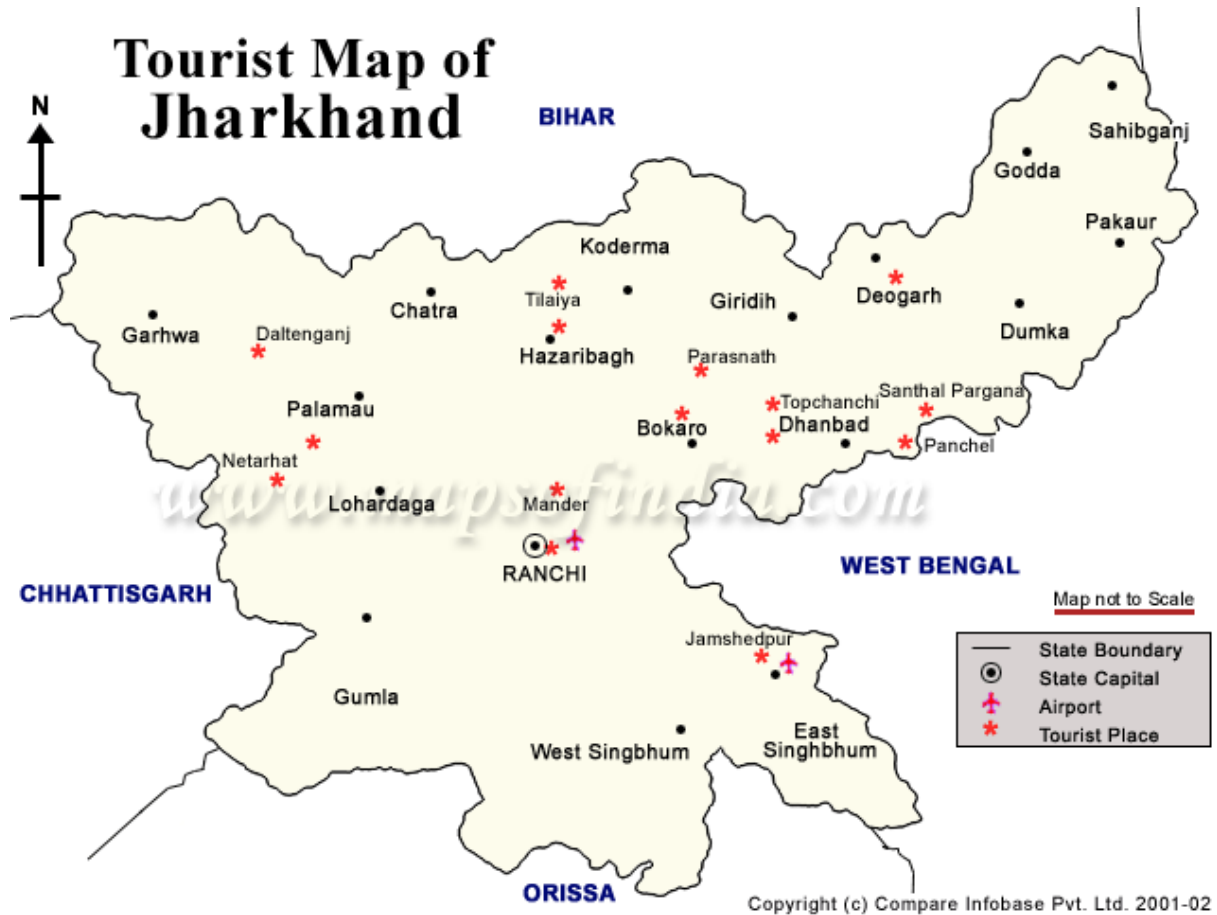
niet zo speculatief aangelegd was voelde Louis zich meer thuis in de moraal en het kerkelijk recht, en was hij steeds blij een medebroeder daarmee te kunnen helpen. Op tijd en stond moest hij een grap kunnen uithalen, maar hij heeft zich vol ernst op zijn priesterwijding en apostolaat voorbereid. Louis legde zich vol ijver toe op het aanleren van het Sadri (Biharidialekt) onder deskundige leiding van zijn medebroeder, leeftijdsgenoot en medetheoloogant Pius Kerketta s.j., (1910-1993), de latere aartsbisschop van Ranchi. Pater Geerts is nooit die dienst vergeten en was diep ontroerd en dankbaar toen hij de aartsbisschop op bezoek kreeg amper een week voor zijn overlijden. Na zijn priesterwijding ging Louis in november 1945 naar Mahudanr als hulppastoor en kwam er in dezelfde hoedanigheid terug na zijn derde jaar noviciaat in Kodaikanal (1947-1948). Van 1949 tot 1952 was hij pastoor in Banari. Die periode was bijzonder beproevend voor pater Geerts. Op korte tijd verloor hij in het thuisland zijn moeder, vader, zuster en jongere broer benedictijn. Van 1952 tot 1953 was hij pastoor te Lureg. Daarna werkte hij als hulppastoor een jaar in Gihanbar en een jaar in Jokbahla. In 1956 nam pater Louis Geerts de Indische nationaliteit aan, omdat buitenlandse missionarissen verplicht werden dat te doen om hun apostolaat in India verder te kunnen zetten. We hebben hiervan een akte van de ambtenaar van de burgerlijke stand te Terhagen burgemeester Nicolaas Verlinden, gedateerd op 26 februari 1956. *"Hij heeft bij akte verleden voor de afgevaardigde van het consulaat generaal van België te Bombay verklaard op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit, af te zien van de Belgische nationaliteit om voor altijd in volle recht de Indische nationaliteit te bekomen."* Van 1955 tot 1965 was hij dan werkzaam als reispaters. Het was in die functie dat zijn hart lag en waar hij zijn talenten ten volle kon benutten: hij gaf volksmissies in dorpen, retraites aan catechisten, schoolkinderen, lesgevers en religieuzen. Louis was een echte volkspredikant die op meer dan boeiende wijze kon vertellen in geuren en kleuren. Hij trok van dorp tot dorp met de fiets, tot hij in 1958 een motorfiets kreeg, die hij 26 jaar lang gebruikte en die hij in juni 1984 in zeer goede staat in Bardih achterliet. Heel die tijd doorkruiste hij Chota-Nagpur en preekte er welsprekend in het Hindi, Sadri en Araon, al naar de plaats en toehoorders. Na 1965 vervulde hij regelmatig opdrachten als onderpastoor in Torpa, Noatoli, Rengarih, Jampani, Barwadih, Soso, Bardith. "Ik heb 20 pastoors gehad!" merkte hij schalks op. Vooral de 10 jaren als solitair reispaters, waar hij merendeels op zichzelf was aangewezen en alles alleen beredderde, zorgden ervoor dat de aanpassing naar een geregelder gemeenschapsleven niet zo vlot verliep. Louis kon ook de goede dingen des levens waarderen, en dat ook niet onder stoelen of banken steken. Er zijn dan natuurlijk altijd mensen die zoiets niet begrijpen. Er is dan ook soms wel gebrek geweest aan begrip en inleving van de kant van sommige medebroeders, maar Louis is daar nooit bitter om geworden.

Hij had het hart op de tong en een sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel; hij nam dan ook geen blad voor de mond (dat Terhaagse kantje) en dat kon sommigen wel eens kwetsen. *"Ja, ik kon mijn mond weer eens niet houden!"* bekende hij dan ootmoedig. Maar het dienstwerk bleef voortgaan. Louis werkte hard en zorgvuldig aan de voorbereiding van zijn preken, missies en retraites die altijd veel

bijval en vrucht oogstten. Steeds stond hij klaar om de sacramenten toe te dienen, ook als biechtvader zette hij zich onmiskenbaar in. Als we de som maken van zijn leven zouden we zeggen alles samen “*een gewoon missionarisleven*”. Het “*gewone*” ontpopte zich echter in korte tijd als iets buitengewoons. In juni 1985 werd Louis ziek; hij werd geopereerd en men stelde kanker vast. Later werd Louis opgenomen in de ziekenafdeling van het Manresa House te Ranchi. Pater Geerts, die nooit ernstig ziek was geweest en van nature beschikte over een sterk gestel, die zelfs nooit in een ziekenhuis had gelegen, die kritisch en bruusk kon zijn, werd door zijn lijden en ziekte een ander mens. Zijn natuurlijke blijmoedigheid, door lijden gelouterd, bleef aanstekelijk tot het einde.

Zijn belangstelling en zorg voor de mensen verzwakten nooit, integendeel, bezoekers viel steeds een hartelijk onthaal ten deel: medebroeders, priesters, leken, vrienden en kennissen, ze waren altijd zeer welkom. Pater Geerts genoot van hun gezelschap en zij op hun beurt gingen getroost weer weg, diep onder de indruk van zijn blijmoedigheid en rustige aanvaarding. Nooit liet hij een klacht over zijn lippen komen, al had hij nog zo veel pijn. Als men vroeg hoe hij het stelde en of hij veel pijn leed, was zijn antwoord onveranderlijk “*t Is voor het geloof!*” Hoe vaak heeft Louis zich bij de ziekenbroeder verontschuldigd voor de naar zijn mening vele last die hij hem aandeed. Pater Geerts ontving het sacrament der zieken tijdens een gezamenlijk opgedragen eucharistie op 7 oktober, feest van Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans. Dat hij ondanks zijn pijn nog dacht aan een zieke medebroeder typeert hem helemaal, hij bad: “*Heer, ik ben een oude man, op het eind van mijn leven, neem mijn leven, maar spaar die jonge pater die aan kanker lijdt: laat hem leven in mijn plaats*”.

Pater Geerts zijn gebed is in zekere zin niet verhoord. Pater George Lakra is voor Louis naar de Heer gegaan, maar dat was nu typisch Louis: naar het voorbeeld van zijn Meester was hij bereid zijn leven te geven voor de andere. Op zaterdag 19 oktober 1985, bedankte hij in volle bewustzijn zijn medebroeders, beantwoordde nog bemoedigende woorden en overleed vreedzaam om half twaalf, terwijl zijn medebroeders in gebed rond zijn ziekbed stonden geschaard. Hij stierf als een blijmoedige gever, vol vertrouwen in Gods oneindige liefde. Aartsbisschop Telesphore Placidus Toppo, opvolger van aartsbisschop Pius Kerketta s.j. sinds augustus 1985, ging voor bij de uitvaartmis opgedragen samen met 45 priesters. Pater Louis Geerts werd te ruste gelegd naast zijn vriend en confrater pater Frans (Suske) Quirijnen (Loenhout 1909), die drie maanden vroeger was overleden in het Bariatu-ziekenhuis (13 juli 1985) na te zijn aangereden door een voorbijrazende bestelwagen. Op 16 november 1985 werd een eucharistieviering ter gedachtenis van pater Geerts gehouden in de Sint-Baafskerk te Sint-Andries-Brugge.

Figuur 4. Kaart van het gebied waar Louis Geerts werkzaam was.

Dank aan wijlen Jules Reusens om mij op weg te zetten. Ik wil dit artikel te zijner gedachtenis opdragen. Dank ook aan adjunct-archivaris Jo Luyten van het jezuïetenarchief, voor de hartelijke ontvangst en deskundige informatie ter plaatse, en ten slotte aan Jan Goossens om mee te gaan grasduinen in het prachtige jezuïetenarchief.

Bronnen en geraadpleegde werken

- Archief Vlaamse Jezuiten Heverlee. Map 16, Louis Geerts: biografische en familiale gegevens.
- Archief Vlaamse Jezuiten Heverlee. Homilie van pater Louis Francken s.j.: Herdenkingsviering P. Louis Geerts 1985.
- Archief Vlaamse Jezuiten Heverlee. Ranchi Mission: Inventaris nummer 1, 1st generation of missionaries in India.
- Archief Vlaamse Jezuiten Heverlee. India 2: mission of Ceylon and West-Bengal, Ranchi and Calcutta 2nd generation of missionaries there.
- Barry, William s.j. & Robert Doherty s.j. (2005): *Ignatius achterna. Leven van Creatieve spanningen*. Averbode: Altiora.
- Dalmases de Candido (1990). *Magister Ignatius: het leven van Ignatius van Loyola*. Tielt: Lannoo.
- Dierickx, Michel s.j. (1964). *De jezuïeten: wat ze zijn en hoe ze werken*. Desclée.

- Faesen, Rob s.j. & Nicolas Standaert s.j. (1990). *God in heel de Schepping. Jonge Jezüieten over de inspiratie van Ignatius van Loyola*. Kapellen.
- Imberechts, Hendrik s.j (2004). *De Jezüieten, een boeiend verhaal over markante figuren*. Averbode: Altiora.
- In memoriam Pater Louis Geerts (1910-1985). *Jezüieten*, 1986, 1, p. 16-18.
- *Jezüieten Missies*, juli 1937, aug. 1937, okt. 1938, nov. 1938.
- RAA. BS Terhagen: geboorten, huwelijken en overlijdens 1904.
- Spence, Jonathan (1987). *Het geheugenpaleis van Matteo Ricci. De missie van een jezüiet in China 1552-1610*. Elsevier.
- Woodrow, Alain (1993) *De Jezüieten. Geschiedenis van een macht*. Baarn: Ambo.
- Wright, Jonathan (2004): *De Jezüieten. Missie, mythen en methoden*. Amsterdam.

De biografische gegevens van pater Geerts, alsook zijn citaten, zijn vrij te raadplegen in het archief van de Vlaamse Jezüieten, in het Jezüietenhuis "Berchmans", Waversebaan 220 te Heverlee.

De brieven en meer persoonlijke gegevens zijn enkel te raadplegen op schriftelijke aanvraag en na toestemming van de provinciaal.

Rudy Schaerlaecken